

ADVIES

CRB 2018-2930

Uitwisseling van informatie over markten en prijzen

CCE
Conseil Central de l'Economie
Centrale Raad voor het Bedrijfsleven
CRB

COMMISSIE VOOR DE MEDEDINGING

**Advies over de ontwerp-gids
inzake de uitwisseling van informatie over markten en prijzen**

**Brussel
23-11-2018**

Inbehandelingneming

De Belgische Mededingingsautoriteit (BMA) heeft op 12 september 2018 een publieke consultatie geopend over een gids betreffende de uitwisseling van informatie over markten en prijzen. Prof. em. dr. Jacques Steenbergen, voorzitter van de BMA, heeft dit ontwerp van gids toegelicht tijdens een vergadering van de Commissie voor de Mededinging op 10 oktober 2018, onder het voorzitterschap van de heer Jacques Bourgeois. Op deze vergadering werd beslist dat de Commissie voor de Mededinging een advies zou uitbrengen over dit ontwerp van gids. Er werd tevens besloten dat het opstellen van een ontwerpadvies via een schriftelijke procedure zou verlopen.

Het ontwerpadvies werd op 23 november 2018 goedgekeurd door de Commissie na de schriftelijke procedure.

Inleiding

Het ontwerp van gids betreffende de uitwisseling van informatie over markten en prijzen werd door de BMA opgesteld naar aanleiding van de vragen die ze regelmatig krijgt over de marktgegevens en tools die beroepsverenigingen mogen uitwisselen met hun leden en de tools die zij en sommige andere dienstverleners mogen verstrekken aan hun leden of cliënten, met name om hen te helpen bij het bepalen van prijzen.

De BMA wil met deze gids aanwijzingen geven over wat kan en wat zeker niet kan. Na een korte inleiding over het uitgangspunt voor het beoordelen van informatie-uitwisseling, en een korte schets van het algemeen mededingingsrechtelijk kader, maakt de gids een onderscheid tussen de periodieke overzichten van markten (gegevens over het verleden), prijsvergelijkingen, meer toekomstgerichte informatie over marktontwikkelingen, en tools om leden te helpen bij het bepalen van prijzen. In de gids wordt verder ook ingegaan op de problemen waarmee de BMA geconfronteerd wordt betreffende het uitwisselen van informatie in het kader van distributieovereenkomsten. Tot slot bevat de gids in de bijlage een overzicht van de eerdere beslissingen en tussenkomsten van de BMA inzake bedrijfs- of beroepsorganisaties, alsook de relevante passages uit de [Mededeling van de Commissie: Richtsnoeren inzake de toepasselijkheid van artikel 101 VWEU op horizontale samenwerkingsovereenkomsten](#).

ADVIES

1 Voorafgaande beschouwingen

De Commissie stelt het op prijs dat de BMA inzet op de publicatie van informatiegidsen om marktdeelnemers te helpen bij een beter begrip van en meer respect voor de mededingingsregels. Voorgaande gidsen, in het bijzonder de BMA-gids voor kmo's¹ alsook die over de detectie van mededingingsinbreuken in het kader van overheidsopdrachten², zijn erg positief onthaald. Het toegankelijker maken van de mededingingsregels via dergelijke initiatieven dient te worden ondersteund.

In de tweede plaats is het een goede zaak dat een ontwerp-gids het voorwerp uitmaakt van een publieke consultatie. Dergelijke transparante procedure kan de kwaliteit van het eindresultaat enkel ten goede komen.

In de derde plaats is het duidelijk dat de ontwerp-gids veel nuttige informatie bevat omtrent de beslissingspraktijk van zowel de Belgische als de Europese mededingingsautoriteiten. In het bijzonder de opname van concrete voorbeelden en cases uit de beslissingspraktijk van de BMA en haar voorganger dragen bij tot een concreter inzicht in de grijze zones van het mededingingsrecht.

---

¹ BMA, (2016), Mededingingsregels: een gids voor kmo's.

² BMA, (2016), Samenspanning bij overheidsopdrachten: een gids voor inkopers bij overheden.

De Commissie wenst er wel op te wijzen dat, hoewel een informele gids de sectorfederaties al op weg zet, deze onmogelijk alle onzekerheid zal wegnemen. Waar mogelijk wijst de Commissie toch op de mogelijkheid van ruling over bv. bepaalde tools, alsook op het belang van een interactieve dialoog tussen de BMA en de federaties.

2 Algemene opmerkingen

2.1 Verduidelijking van de opzet

In tegenstelling tot eerdere gidsen voor kmo's en aanbestedende overheden, neemt de ontwerp-gids minder de vorm aan van een didactische brochure die is gericht op (kleinere) beroepsfederaties. Indien het de bedoeling is om, zoals is aangegeven in de aanhef, aan de beroepsverenigingen en ondernemingen die actief zijn op de markt voor het verstrekken van markt-informatie "aanwijzingen te geven over wat kan en zeker niet kan" is het volgens de Commissie aangewezen dat deze opzet duidelijker naar voren komt. De Commissie is ervan overtuigd dat een gids in de vorm van vragen en antwoorden de leesbaarheid ten goede zou komen en meer concrete duiding zou geven.

De ontwerp-gids, die zich in de eerste plaats richt tot een publiek van niet-specialisten, is op bepaalde punten immers erg gedetailleerd en veronderstelt een aanzienlijke mate van voorgaande kennis van het mededingingsrecht.

Gelet op de opzet om een toegankelijke gids te maken, meent de Commissie dat deze, naar het voorbeeld van eerdere BMA-gidsen, een meer didactische en minder specialistische opzet moet hebben.

Nu lijkt de ontwerp-gids op bepaalde vlakken meer weg te hebben van richtsnoeren dan van een informele gids.

2.2 Minder gespecialiseerde terminologie en bibliografische referenties

De ontwerp-gids hanteert vaak erg specifieke terminologie. Zo is er bijvoorbeeld sprake van "de minimaliseringen" (blz. 3), "doel- en effectbeperkingen" (blz. 2) alsook "horizontale en verticale afspraken" (blz.3). Dit zijn specifieke termen uit het mededingingsrecht die zonder een afdoende uitleg voor een niet-ingewijde moeilijk te begrijpen zijn. Ter verbetering van de leesbaarheid en de effectiviteit valt aan te bevelen dat op dit punt verduidelijking wordt geboden.

Ook rijst de vraag of de talrijke voetnoten en bibliografische referenties, hoewel ze de grondigheid van het werkstuk illustreren, hun nut hebben in een didactische gids. Ze verzwaren immers de tekst en het valt te betwijfelen dat ze een meerwaarde hebben voor de eerste doelgroep van de ontwerp-gids.

Voorgaande BMA-gidsen hanteren een eenvoudiger woordgebruik en bevatten minder bibliografische referenties.

2.3 Prijsvergelijkingen en marktplatformen

Onderdeel D met betrekking tot prijsvergelijkingen is correct, maar lijkt in de eerste plaats bedoeld voor regulatoren, zoals de CREG en het BIPT. De Commissie vraagt zich af of deze passage relevant is voor beroepsfederaties.

Bovendien, indien prijsvergelijkingsites niet door een regulator, maar door een privéonderneming worden opgezet kunnen vragen rijzen over de onafhankelijkheid van de beheerder van de site ten aanzien van de aanbieders.

In dezelfde passage is eveneens sprake van marktplatformen. Aandacht verdient dat marktplatformen soms ook concurreren met de ondernemingen waarvan de goederen op het platform worden aangeboden. Omdat marktplatformen (veelal) goed weten welke prijzen op het platform worden gehanteerd, kunnen ze hun eigen prijzen hieraan aanpassen. Het is niet altijd duidelijk hoe dit binnen het mededingingsrecht kadert en wat de zienswijze van de BMA hierover is.

Het zou nuttig zijn om de vragen inzake prijsvergelijkingen alsook met betrekking tot online marktplatformen praktischer uit te werken en verder te gaan dan een loutere verwijzing naar de guidance van de Britse Competition and Markets Authority (CMA) ter zake.

De Commissie beveelt aan t dat dit punt in de ontwerp-gids nader wordt toegelicht.

2.4 Gebruik van voorbeelden

De ontwerp-gids bevat veel voorbeelden. De Commissie begrijpt dat het niet eenvoudig is om heldere voorbeelden te geven en dat deze uiteraard steeds situatiespecifiek zijn. De voorbeelden in de tekst zijn verduidelijkend, maar soms ook erg specifiek, zodat hun waarde beperkt is.

Zo valt aan te bevelen dat de voorbeelden in onderdeel E met betrekking tot informatie over de verwachte ontwikkelingen van markten verder worden aangevuld. Wat te doen bv. met ontwikkelingen die geen prijzen of volumes betreffen of met de ontwikkeling van bepaalde kostenelementen, zoals de loonkosten? De Commissie is verder van mening dat er ook nood is aan meer voorbeelden van formules die kunnen worden gebruikt voor prijsberekening, en dit in verschillende marktsamenstellingen.

Daarnaast komen de voorbeelden in onderdeel 2.4 van bijlage 2 onvoldoende uit de verf.

2.5 Lengte van de ontwerp-gids

De ontwerp-gids is – met 34 bladzijden – vrij omvangrijk. Volgens de Commissie rijst de vraag of dit de potentiële gebruikers niet zal afschrikken.

De ontwerp-gids is gericht op beroepsverenigingen, maar bevat ook informatie die niet rechtstreeks toepasselijk is op federaties. Als de strekking van de ontwerp-gids verkleind wordt, kunnen enkele onderdelen worden geschrapt. Ook kan worden overwogen om bepaalde informatie, bijvoorbeeld de bijlagen, via hyperlink ter beschikking te stellen.

Concreet kunnen bepaalde passages compacter worden weergegeven. In dat verband lijkt het nuttig om de onderdelen “A. Uitgangspunten” en “B. Algemeen mededingingsrechtelijk kader” samen te voegen en in te korten.

Daarnaast lijkt in het bijzonder onderdeel “G. Informatie-uitwisseling in het kader van distributieovereenkomsten” – in zoverre dat dit enkel focust op exclusieve en selectieve distributie – weinig verband te houden met de initiële opzet van de ontwerp-gids.

Aangezien het echter gaat om erg nuttige informatie voor ondernemingen en hun federaties, zou zij eventueel in een aparte gids op haar plaats zijn, vooral nu producenten steeds meer in concurrentie gaan met hun eigen distributeurs. Een mogelijkheid bestaat erin dit onderdeel te schrappen in de ontwerp-gids, maar verder uit te werken in een afzonderlijk document.

3 Specifieke opmerkingen

In aanvulling op de bovenstaande algemene opmerkingen, maakt de Commissie de volgende specifieke opmerkingen.

3.1 Afwezigheid van een inhoudsopgave

De ontwerp-gids bevat geen inhoudsopgave. Gelet op een betere leesbaarheid, valt het sterk aan te bevelen een inhoudsopgave op te nemen. Niettemin zou het voor de lezer reeds in de inleiding duidelijk moeten zijn waarop deze gids een antwoord probeert te bieden. Dit zou het best kunnen aan de hand van een opsomming:

- 1) periodiek overzicht van markten
- 2) prijsvergelijkingen
- 3) toekomstgerichte informatie over marktontwikkelingen
- 4) tools om leden te helpen bij het bepalen van prijzen

3.2 Structuur

De structuur van de ontwerp-gids kan worden verbeterd. In het bijzonder dienen de categorieën van informatie (strategisch versus niet-strategisch, historisch versus niet-historisch) duidelijker tegenover elkaar te worden geplaatst.

Ook valt aan te bevelen meer met duidelijke bulletpoints en kaders te werken opdat in een oogopslag duidelijk wordt welke praktijken zijn toegelaten, welke zich in de grijze zone bevinden en welke absoluut niet door de beugel kunnen. In de ontwerp-gids is enkel op bladzijde 2 een dergelijk kader te vinden. Veel cruciale informatie komt onvoldoende naar voren.

Daarnaast is de informatie die gegeven wordt op pagina 6 ("hoe worden de gegevens verzameld") zeer nuttig en dient deze duidelijker naar voren te komen.

3.3 Vragen om gevoelige informatie vanwege de overheid

Tijdens de besprekingen werd de vraag gesteld hoe ondernemingen en in het bijzonder ondernemingsverenigingen moeten omgaan met het verzoek om gevoelige informatie vanuit de overheidsdiensten. Het kan volgens de Commissie nuttig zijn om hier eveneens kort bij stil te staan in de ontwerp-gids.

3.4 **Periodieke overzichten van markten**

Gelet op het bieden van een bijkomende houvast voor federaties valt aan te bevelen in onderdeel C. Periodieke overzichten van markten op blz. 4 van de ontwerp-gids de eerste zin als volgt te wijzigen.

*“Volgens een vaste rechtspraak en beslissingspraktijk zijn overzichten (**van onder meer omzet, volumes, etc.**) die terugblikken op hoe de markten ontwikkelde, verenigbaar met de mededingingsregels indien de referentieperiode lang genoeg is en de cijfers...”*

Daaruit vloeit voort dat uit het eerste streepje van de voorbeelden onderaan blz. 4 de zinsnede (**in waarde of volume**) kan worden geschrapt. De bedoeling hiervan is om de uitwisseling van informatie over volumes (bij naleving van de bovengenoemde voorwaarden) een minder casuïstisch en meer generalistisch karakter te geven.”